

підприємствах. *Ефективна економіка*. 2014. №3. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua> (дата звернення: 01.11.2023).

4. Shebanina O., Burkovska A. Approaches to the Installation of the Subsistence Level in the Context of the Food Security in Ukraine. *Journal of Economics and Management Sciences*. 2018. Vol. 1. No. 2: P. 122–128. <https://doi.org/10.30560/jems.v1n2p122>.

5. Burkovska A., Shebanina O., Lunkina T., Burkovska A. Socio-Psychological Determinants of Food Security in Ukraine: Causal Aspect. *Economic Studies*. 2022. Vol. 31. No 5. P. 145–162.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕДУРАМИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кравець А.О., здобувач вищої освіти

Бурковська А.І., доктор філософії (економіка)

старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу

Миколаївський національний аграрний університет

На сучасному етапі переходу до ринкових аграрних відносин в агропромисловому комплексі України відбувається становлення різноманітної економіки, що ґрунтується на різних формах власності. Незважаючи на визначені передумови для розвитку сільського господарства за участю альтернативних державному сектору суб'єктів господарювання, питання про державну власність в аграрному секторі залишається актуальним. У контексті ринкової економіки виникає необхідність розглядати окремі галузі сільськогосподарського виробництва як об'єкти, які, хоча і повинні перебувати під суворим контролем держави з урахуванням загальних інтересів суспільства, можуть бути більш ефективними, якщо їх розвиток здійснюється через малі та середні форми

підприємницької діяльності. Особливо це стає актуальним у зв'язку з останніми трансформаційними процесами в Україні, такими як децентралізація, апроксимація законодавства до стандартів ЄС та вихід на міжнародні ринки. В цьому контексті особливо важливо вирішувати проблему правового забезпечення виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств, проводити аналіз їхнього функціонування в конкретних галузях та визначати перспективи їхнього майбутнього розвитку.

Економісти [1-2] вважають, що Україна переходить до ринкової економіки в умовах трьох «шоків», які аналогічні тим, що зазнали західні економіки у 70-х і 80-х роках ХХ століття. Також вони визначають четвертий шок, який є унікальним для всього пострадянського простору. Перший з цих шоків – це ціновий «шок», який виникає, коли ціни на сировину (зокрема, енергію) стрімко та несподівано зростають. Другий – це «шок конкуренції», коли іноземні виробники серйозно та успішно конкурують із вітчизняними підприємствами. Внаслідок цього вітчизняна продукція виявляється неконкурентоспроможною через високі ціни та низьку якість, що змушує вітчизняні фірми розробляти нові вироби або знаходити більш ефективні виробничі процеси. Третій «інституційний» шок характеризується появою нових правил та можливостей для руху капіталу та управління власністю. Спочатку виникає момент невпевненості, коли агенти стикаються з питанням: дотримуватися нових правил чи протистояти їм.

Управління організаційно-економічними процедурами бізнес-планування підприємницької діяльності є ключовим елементом успішного управління підприємством. Деякі з основних особливостей цього процесу включають: розробку довгострокової стратегії, що відповідає місії та цілям підприємства; визначення ключових ринкових та конкурентних факторів, що впливають на бізнес; управління ризиками та розробку стратегій їх зменшення; створення детальних фінансових прогнозів; визначення джерел фінансування та

ефективного використання ресурсів; моніторинг фінансової діяльності та корекція стратегій за необхідності та ін.

Управління організаційно-економічними процедурами бізнес-планування має кілька переваг, які можуть сприяти успішному функціонуванню та розвитку підприємства. Бізнес-план дозволяє систематично структурувати всі аспекти підприємства, включаючи цілі, стратегії, ресурси та завдання. Це сприяє легкості розуміння та управління різними аспектами діяльності. Крім того, бізнес-план надає базу для прийняття обґрунтованих рішень. Керівництво може використовувати план для аналізу ризиків, оцінки можливостей та планування дій. Добре підготовлений бізнес-план може привертати інвесторів та забезпечувати фінансування для реалізації стратегій та проектів. Завдяки бізнес-плану підприємство може ефективніше використовувати свої ресурси, у тому числі фінанси, людські ресурси та матеріальні активи.

Управління організаційно-економічними процедурами бізнес-планування може включати ряд складнощів та викликів, оскільки це завдання вимагає урахування різних факторів та взаємодію з різними аспектами підприємства. Так, не завжди можливо зібрати достатньо деталізовану та достовірну інформацію для розробки бізнес-плану. Недостатність даних може ускладнювати аналіз та прийняття обґрунтованих рішень, а зміни на ринку, включаючи зміни в споживчих уподобаннях, конкуренції та економічному кліматі, можуть призвести до неочікуваних труднощів у реалізації запланованих стратегій.

Отже, у сільському господарстві управління організаційно-економічними процедурами бізнес-планування має свої особливості, оскільки це галузь, де велика вага надається агротехнічним, природним і соціальним факторам. Ці особливості допомагають підприємствам в сільському господарстві ефективно керувати організаційно-економічними процедурами бізнес-планування для досягнення оптимальних результатів в умовах аграрного сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варналій З.С. Основи підприємництва. К.: Знання-Прес, 2019. 352 с.
2. Ільчук М.М. Підприємницька діяльність та агробізнес. К.: Вища школа, 2020. 543 с.
3. Lunkina T., Burkovska A., Burkovska A., Gannichenko T. Corporate social responsibility in banking institutions: foreign experience. *Modern Economics*. 2022. №31. P. 77-81. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V31\(2022\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V31(2022)-11)
4. Бурковська А., Романчик М. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств через стратегічне управління людськими ресурсами. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2016. №2(4), С. 43–51. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2016.02.04.04>
5. Бурковська А.І. Організаційно-економічні засади інвестиційного забезпечення продовольчої безпеки України: дисертація. МНАУ. 2022 р. 299 с. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11706/3/BURKOVSKA%20PhD%20DISSERTATION_1.pdf

**ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ГЕНДЕРНОЮ ПОЛІТИКОЮ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ
ТОВ СП «НІБУЛОН»**

Кирило Ю.І., здобувач вищої освіти

Бурковська А.І., доктор філософії (економіка),

старший викладач кафедри менеджменту та маркетингу

Миколаївський національний аграрний університет

Згідно міжнародних зобов'язань України, країна має юридичні підстави враховувати інтереси, потреби, можливості та досвід різних груп жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя, що становить основу для реалізації гендерно-чутливої політики [1]. Нажаль, наявний стан гендерного аналізу в